

Uwagi do projektu ustawy o fundacji rodzinnej			
Lp.	Jednostka redakcyjna, której uwaga dotyczy/ pkt Uzasadnienia/ pkt OSR	Podmiot zgłaszający	Uwaga/ Propozycja zmian zapisu
Ogólne uwagi dotyczące projektu			
1.	Ogólne	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Opodatkowanie. Projekt przewiduje opodatkowanie na poziomie spółek operacyjnych oraz fundacji rodzinnej przy jednoczesnym zwolnieniu od podatku świadczeń przekazywanych na rzecz beneficjentów z kręgu najbliższej rodziny, przy jednoczesnym opodatkowaniu świadczeń na rzecz innych beneficjentów podatkiem od spadków i darowizn w wysokości 19%. W praktyce oznacza to automatyczne podwójne lub potrójne opodatkowanie tego samego zysku. Zaproponowany model obciążeń podatkowych może spowodować, że cel ustawy jakim jest wielopokoleniowa akumulacja majątku nie zostanie osiągnięty. Proponujemy kontynuację prac nad projektem ustawy przy jednoczesnym prowadzeniu prac we współpracy z Ministerstwem Finansów nad inną propozycją opodatkowania fundacji rodzinnej. Dla przypomnienia, w ramach konsultacji „Zielonej Księgi” założenie było takie, że fundacja rodzinna nie jest opodatkowana, natomiast opodatkowane są świadczenia dla beneficjentów po wyczerpaniu limitu, jakim miała być wartość rynkowa wniesionego do fundacji rodzinnej mienia. Zwracamy uwagę, że zaproponowany sposób opodatkowania fundacji rodzinnej może być głównym powodem, dla którego przedsiębiorcy rodzinni nie skorzystają z tego rozwiązania.
2.	Ogólne	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Nazwa. Pragniemy zauważyć, że nazwa „fundacja rodzinna” lub „fundacja prywatna” jest powszechnie stosowana w ramach europejskiego porządku prawnego. Funkcjonowanie tych fundacji w innych jurysdykcjach nie wpłynęło negatywnie na działanie podmiotów trzeciego sektora, w tym w szczególności fundacji publicznych. Z uwagi na ograniczenie podmiotów, które mogą dokonywać darowizn na rzecz fundacji rodzinnej obawa trzeciego sektora, że darczyńcy „pomylą” fundację charytatywną z fundacją rodzinną i przekażą środki na rzecz fundacji rodzinnej jest nieuzasadniona. Projektodawca zakłada bowiem, że osoby trzecie nie będą uprawnione do dokonania darowizny na rzecz fundacji rodzinnej. Fundacje rodzinne z natury rzeczy działają na rzecz osób bliskich

			fundatorowi i działalność ta będzie miała charakter prywatny a nie publiczny. Fundacja rodzinna będzie zajmowała się przede wszystkim nadzorem właścicielskim nad wniesionym mieniem oraz realizowaniem świadczeń dla beneficjentów. Fundacja rodzinna nie służy prowadzenia działalności <i>pro publico bono</i> . Stąd obie fundacje (rodzinna i publiczna) nie są względem siebie konkurencyjne.
3.	Ogólne	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Potrzeba. Instytucja fundacji rodzinnej jest niezbędna do zapewnienia skutecznego mechanizmu sukcesji dla polskich przedsiębiorców rodzinnych oraz budowania polskiego kapitału. Zagraniczni firmy rodzinne konkurują z polskimi posiadając przewagę swoich regulacji, które promują kumulowania i reinwestowanie zysków, chronią przed rozproszeniem zarządzania i własności w procesie sukcesyjnym. Nie ma żadnego powodu, dla którego polscy przedsiębiorcy chcący zrealizować cele sukcesyjne za pomocą fundacji rodzinnej mieliby nadal być zmuszani do szukania odpowiednich rozwiązań prawnych w obcych jurysdykcjach. Jednym z głównych powodów, dla których przedsiębiorstwa rodzinne mają trudności w drugim i kolejnym pokoleniu jest rozdrobnienie własności. Siłą rzeczy, nie wszyscy potomkowie będą zainteresowani oraz będą mieli wystarczające kompetencje do prowadzenia biznesu rodzinnego. Projektowana instytucja fundacji rodzinnej jest odpowiedzią na realną potrzebę środowiska przedsiębiorców rodzinnych. W zależności od szacunków, firmy rodzinne odpowiadają za 50-80% europejskiego PKB. Potrzeba zachowania sukcesu transformacji gospodarczej w kolejnym pokoleniu jest zatem jednym z głównych wyzwań gospodarczych Polski.
Uwagi do rozdziałów 1-6 (Przepisy ogólne, Fundator, Majątek fundacji rodzinnej, Utworzenie fundacji rodzinnej, Statut, lista beneficjentów i list intencyjny, Beneficjent)			
4.	Art. 3 ust.1	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Ograniczenie wspierania celów społecznie lub gospodarczo użytecznych wyłącznie do organizacji pożytku publicznego. Często wolą fundatora jest powołanie po śmierci także fundacji charytatywnej, która realizowałaby cele społecznie lub gospodarczo użyteczne. Projekt wyklucza sytuację, w której fundacja rodzinna mogłaby wspierać fundację charytatywną (niebędącą organizacją pożytku publicznego). W związku z powyższym proponujemy wprowadzenie możliwości, aby fundacje publiczne niebędące organizacjami pożytku publicznego również mogły być beneficjentami fundacji rodzinnej. Takie rozwiązanie pozwoli na tworzenie fundacji publicznych, które będą miały stałe źródło finansowania w postaci statusu beneficjenta fundacji rodzinnej. Proponowane brzmienie przepisu: <i>Fundacja rodzinna zarządza posiadany majątkiem i zapewnia jego ochronę oraz spełnia świadczenia na rzecz wskazanego</i>

			<p><i>przez fundatora beneficjenta, w szczególności pokrywa koszty jego utrzymania lub kształcenia albo, w przypadku beneficjenta będącego organizacją pożytku publicznego lub fundacją w rozumieniu ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. z 2020 r. poz. 2167), wspiera realizację przez niego celów społecznie lub gospodarczo użytecznych.</i></p>
5.	Art. 5	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Osobny rejestr dla fundacji rodzinnych. Projekt zakłada utworzenie dodatkowego rejestru prowadzonego przez Krajowy Rejestr Sądowy. Z informacji przekazywanych w toku konsultacji społecznych wynika, że utworzenie nowego rejestru może być zadaniem czasochłonnym. Proponujemy zatem, żeby fundacje rodzinne były wpisywane do istniejącego już rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, <u>fundacji</u> oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Rejestr ten zawiera pola, które mogą być wykorzystane do prowadzenia ewidencji fundacji rodzinnych. Ewentualne dostosowanie treści tego rejestru do specyfiki fundacji rodzinnej powinno być łatwiejsze niż tworzenie nowego rejestru.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu: <i>Fundacja rodzinna nabywa osobowość prawną z chwilą wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.</i></p>
6.	Art. 6	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Zakaz prowadzenia działalności gospodarczej. Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że powodem, dla którego fundacja rodzinna nie może prowadzić działalności gospodarczej jest chęć zapewnienia ochrony majątku, który ma w przyszłości służyć beneficjentom. Jest to zbyt daleko idąca interwencja ustawodawcy w kontekście art. 20 oraz art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej, która zapewnia szeroko rozumianą swobodę i wolność gospodarczą. To fundator oraz rodzina fundatora powinni podejmować decyzję o tym, czy fundacja rodzinna powinna mieć możliwość prowadzenia działalności gospodarczej. Nie jest trafne powoływanie się na zasady lub przepisy z regulacji krajów off shore, ponieważ z natury rzeczy kwitnący tam biznes prawniczy zarządzania fundacjami ani nie jest przygotowany ani zainteresowany prowadzeniem działalności gospodarczej, a jedynie obsługą wehikułów prawno-finansowych. Zakładamy, że celem polskiej regulacji jest danie polskim przedsiębiorcom narzędzia do skutecznej budowy trwałych wielopokoleniowych firm i reinwestycji kapitałów, a nie tworzenie rynku wehikułów prawno-finansowych. Zakaz prowadzenia działalności powinien wynikać z autonomicznej oceny ryzyka przez przedsiębiorców w konkretnym kontekście struktury majątku wnoszonego do fundacji, jak również składu, wzajemnych relacji i kompetencji członków rodziny fundatora. Należy dążyć do tego, aby fundacje powstawały jak najwcześniej, czyli jeszcze wtedy, gdy fundator jest aktywny biznesowo. Wielu takim osobom trudno będzie pogodzić się z ograniczaniem ich działania. Zapewne w sposób ewolucyjny kolejne pokolenia samoistnie zechcą ograniczać ryzyko, jeżeli jemu nie</p>

			<p>podążają, i wtedy same fundacje będą wycofywać się z prowadzenia działalności gospodarczej. Zakaz prowadzenia działalności gospodarczej nie zrealizuje celu, jakim jest ochrona majątku fundacji rodzinnej z następujących powodów:</p> <ul style="list-style-type: none">a) przedmiotem wkładu do fundacji rodzinnej może być ogół praw i obowiązków wspólnika spółki jawnej oraz komplementariusza w spółce komandytowej, z którym to mieniem ustawa wiąże potencjalną odpowiedzialność za zobowiązania spółki (por. art. 31 k.s.h., art. 102 k.s.h.)b) przedmiotem wkładu do fundacji rodzinnej może być przedsiębiorstwo lub gospodarstwo rolne, z którym to mieniem ustawa wiąże potencjalną odpowiedzialność solidarną za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego (por. art. 55⁴ k.c.)c) przedmiotem wkładu do fundacji rodzinnej mogą być nieruchomości, które są wynajmowane lub wdzierżawiane; w związku z tym, nie można wykluczyć, że taka działalność polegająca na wynajmowaniu lub wdzierżawianiu majątku będzie wykonywana przez fundację rodzinną w imieniu własnym, w celu zarobkowym oraz w sposób ciągły, co wypełnia definicję działalności gospodarczej (por. art. Prawa przedsiębiorców), a co więcej prowadzenie takiej działalności nie jest wolne od ryzyka (np. wynajem obiektów noclegowych w czasie ograniczeń związanych z pandemią); co więcej, niejednoznaczne przepisy i stanowisko władz skarbowych w zakresie tego, czy wynajem stanowi bądź nie działalność gospodarczą rodzi kolejne ryzyko, że fundacja wynajmując nieruchomości np. kilka lat w przeświadczeniu, że nie prowadzi działalności gospodarczej może w wyniku decyzji organu skarbowego okazać się, że permanentnie łamie prawo. Tym bardziej, że strategia inwestycyjna może przewidywać kolejne inwestycje w nieruchomości i rozszerzanie ich zakresu, co tym bardziej prowadzić może do uzasadnionego stanowiska, że jest to prowadzenie działalności, nie można zaszywać w ustawie takich ryzyk.d) brak możliwości prowadzenia działalności gospodarczej nie powoduje, że fundacja rodzinna staje się „odporna” na ryzyko związane z prowadzeniem działalności gospodarczej; jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy oraz z prowadzonych konsultacji społecznych, głównym składnikiem mienia fundacji rodzinnej miałyby być udziały lub akcje w spółkach kapitałowych (z zastrzeżeniem, że projekt nie wyłącza możliwości wniesienia wkładu w postaci ogółu praw i obowiązków wspólnika spółki jawnej lub komplementariusza spółki komandytowej, jak również przedsiębiorstwa, o czym była mowa powyżej); oznacza to, że fundacja rodzinna jest pośrednio narażona na ryzyko związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, które oznacza ryzyko braku
--	--	--	--

			<p>otrzymania dywidendy, a tym samym braku funduszy niezbędnych do prowadzenia działalności statutowej.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu: Fundacja rodzinna może wykonywać działalność gospodarczą, jeżeli statut tak stanowi. Fundacja rodzinna prowadząca działalność gospodarczą podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.</p>
7.	Art. 8 ust. 2	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Odpowiedzialność fundacji rodzinnej za zobowiązania alimentacyjne. Zgodnie z projektem fundacja rodzinna ma odpowiadać za zobowiązania alimentacyjne powstałe po założeniu fundacji rodzinnej. Takie rozszerzenie odpowiedzialności fundacji rodzinnej jest niezrozumiałe z następujących powodów:</p> <ul style="list-style-type: none">a) wierzyciel alimentacyjny ma do dyspozycji ogólne zasady ochrony wierzycieli (np. art. 58 k.c., art. 527 k.c.)b) po utworzeniu fundacji rodzinnej mogą powstać nowe zobowiązania alimentacyjne fundatora (wstąpienie w nowy związek małżeński, narodziny dzieci, itp.) – w takiej sytuacji fundacja rodzinna odpowiadałaby za zobowiązania alimentacyjne wynikające z działań fundatora mających miejsce po założeniu fundacji rodzinnej. <p>Uważamy, że beneficjenci nie powinni być narażeni na utratę części swoich praw do świadczeń z fundacji rodzinnej wyłącznie z tego powodu, że po utworzeniu fundacji fundator może podejmować działania, które doprowadzą do powstania nowych zobowiązań. W obecnie obowiązującym stanie prawnym przekazanie darowizny przez fundatora w kontekście zobowiązania powstającego w przyszłości nie powoduje, że obdarowanemu można odebrać część przedmiotu darowizny na zaspokojenie roszczeń alimentacyjnych powstałych po dokonaniu darowizny.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. Wykreślenie art. 8 ust. 2 oraz ust. 3.</p>
8.	Art. 11 ust. 2	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Fundacja więcej niż jednego fundatora. Projekt przewiduje, że jeżeli fundacja rodzinna ma więcej niż jednego fundatora, wówczas wykonują oni swoje prawa wspólnie, chyba że statut stanowi inaczej. O ile za życia obu fundatorów projektowana regulacja jest kompletna, o tyle może powodować problemy w działaniu fundacji rodzinnej po śmierci jednego z fundatorów. Wówczas żyjący fundator mógłby zmienić prawa beneficjentów zmarłego fundatora, rozwiązać samodzielnie fundację rodzinną, powoływać i odwoływać samodzielnie członków zarządu fundacji. Takie rozwiązanie może być niemożliwe do zaakceptowania przez fundatorów, którzy chcieliby wspólnie założyć fundację rodzinną.</p>
9.	Art. 15 ust. 2	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Fundusz operatywny. Funduszem operatywnym jest mienie wniesione do fundacji oraz</p>

			<p>nabyte po utworzeniu fundacji. W razie straty, która spowoduje obniżenie funduszu operatywnego poniżej 100 tys. zł wówczas zysk przeznacza się w pierwszej kolejności na uzupełnienie funduszu operatywnego. Projektowane rozwiązanie jest niezrozumiałe w kontekście zakazu prowadzenia działalności gospodarczej. Zysk jest pojęciem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej (nadwyżka przychodów nad kosztami). Skoro fundacja rodzinna nie może prowadzić działalności gospodarczej, to nie może ponosić ani zysku, ani straty. Nie jest wystarczające stwierdzenie, że „zysk” fundacji rodzinnej będzie pochodził z tytułu dywidendy lub udziału w zyskach innych podmiotów, bowiem fundacja może mieć także inne mienie niż ogół praw i obowiązków, udziały, czy akcje. Fundacja rodzinna będzie mogła osiągać zyski z tytułu wynajmowania i wydzierżawiania majątku, inwestycji w inne aktywa, itp. W związku z powyższym istotnym problemem będzie granica, kiedy fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej, a kiedy jej działania mają taki charakter, że świadczą o prowadzeniu działalności gospodarczej oraz odpowiedzialności za prowadzenie takiej działalności. Czy fundacja rodzinna, do której fundator wniósł 30 nieruchomości, które są wynajmowane prowadzi już działalność gospodarczą? Czy z uwagi na zakaz prowadzenia działalności gospodarczej zarząd fundacji rodzinnej miałby powstrzymać się od wynajmowania tych nieruchomości i świadomie działać na szkodę beneficjentów?</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. <u>Wariant 1</u> (przy uwzględnieniu możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez fundację rodzinną): <i>Jeżeli wskutek poniesionej przez fundację rodzinną prowadzącej działalność gospodarczą straty wartość funduszu operatywnego wyniesie mniej niż 100 000 złotych, zysk przeznacza się w pierwszej kolejności na uzupełnienie funduszu operatywnego.</i> <u>Wariant 2</u> (przy pozostawieniu zakazu prowadzenia działalności gospodarczej): <i>Wykreślenie art. 15 ust. 2.</i></p>
10.	Art. 16 ust. 1	Inicjatywa Rodzinnych Firmy	<p>Ograniczenie podmiotów mogących przekazać darowizny. Darowizny na rzecz fundacji może przekazywać fundator, spadkobierca ustawowy fundatora, jego małżonka, wstępny lub zstępny. Proponujemy rozszerzenie możliwości dokonywania darowizn także przez spadkobierców lub zapisobierców testamentowych oraz spółki, których współnikiem jest fundacja rodzinna. Te podmioty mogą być zainteresowane przekazaniem majątku do fundacji rodzinnej. Darowizny od tych podmiotów na rzecz fundacji powinny być zwolnione z podatku od spadków i darowizn, ponieważ służą akumulacji kapitału a nie konsumpcji, co jest ważnym celem w kontekście rozwoju gospodarczego Polski.</p>

			<p>Proponowane brzmienie przepisu. <i>Darowizny na rzecz fundacji rodzinnej może dokonać <u>spółka</u>, w której fundacja rodzinna jest <u>wspólnikiem</u>, fundator <u>lub</u> osoba, która jest albo byłaby powołana do spadku jako <u>spadkobierca ustawowy po fundatorze</u> <u>lub</u> jego małżonku, <u>wstępnym</u> lub <u>zstępnym</u> lub <u>spadkobierca testamentowy</u> oraz <u>zapisobierca fundatora</u> lub jego małżonka, <u>wstępnego</u> lub <u>zstępnego</u>.</i></p>
11.	Art. 22 ust. 2	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Treść statutu. Projekt przewiduje, że statut ma określać mienie wnoszone do fundacji oraz majątek fundacji rodzinnej w chwili jej utworzenia. Nie jest jasne, jaki jest cel wskazywania majątku fundacji. Utworzenie fundacji wymaga wniesienia mienia i w zasadzie jedynym majątkiem fundacji w chwili jej utworzenia będzie mienie wniesione przez fundatora. Wystarczające jest zatem określenie w statucie mienia wnoszonego przez fundatora.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. <i>Wykreślenie art. 22 ust. 2 pkt 8)</i></p> <p>Uwaga techniczna. <i>Jeżeli fundacja rodzinna będzie miała możliwość prowadzenia działalności gospodarczej, wówczas statut powinien określać, czy fundacja rodzinna prowadzi działalność gospodarczą.</i></p>
12.	Art. 23	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Zmiana statutu po śmierci fundatora. Projekt zakłada, że po śmierci fundatora zarząd będzie mógł dokonać zmiany statutu. Proponujemy, żeby taka możliwość została zastrzeżona do kompetencji zgromadzenia beneficjentów lub rady protektorów (jeżeli zostanie ustanowiona) zgodnie z wolą fundatora. Zmiana statutu jest czynnością o charakterze „właścicielskim” a nie „menedżerskim.” Co prawda fundacja rodzinna, jako taka nie ma właściciela, niemniej uważamy, że kompetencja w tym zakresie powinna być przyznana zgromadzeniu beneficjentów lub radzie protektorów. Uprawnienie do zmiany statutu mogłoby być przyznane zarządowi wyłącznie w sytuacji, w której fundator przewidziałby takie uprawnienie w statucie.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. <i>O ile statut tak stanowi, po śmierci fundatora zgromadzenie beneficjentów, rada protektorów albo zarząd są uprawnieni do zmiany statutu w zakresie wskazanym przez fundatora, w szczególności w zakresie dostosowania statutu do bieżącej sytuacji ekonomicznej lub prawnej, uwzględniając zachowanie określonych przez fundatora celów fundacji rodzinnej.</i></p>
13.	Art. 26	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Krąg beneficjentów. Projekt zakłada, że beneficjentem może być osoba fizyczna lub organizacja pożytku publicznego. Proponujemy dodanie do tego katalogu fundacji utworzonych zgodnie z ustawą o fundacjach, które nie są organizacjami pożytku publicznego (patrz. punkt 3). Z uwagi na kwestie powiązań rodzinnych fundator może rozważać założenie więcej niż jednej fundacji rodzinnej (np. pierwsza fundacja rodzinna dla dzieci z pierwszego małżeństwa oraz druga fundacja rodzinna dla małżonka oraz</p>

			<p>dzieci z drugiego małżeństwa). Zasadne byłoby, aby do katalogu beneficjentów uwzględniał także inne fundacje rodzinne.</p> <p>Rozumiemy, że fundator także może być beneficjentem fundacji rodzinnej (mieści się w pojęciu osoby fizycznej).</p> <p>Rozumiemy, że beneficjentami mogą być także osoby fizyczne, która narodzi się w przyszłości. W tym kontekście należałoby dookreślić, że beneficjentem mogą być osoby fizyczne jeszcze nienarodzone oraz wskazać, że co do zasady uprawnienia beneficjenta nie podlegają dziedziczeniu.</p> <p>Uwaga techniczna. Jeżeli fundacja charytatywna niebędąca organizacją pożytku publicznego będzie miała możliwość uzyskania statusu beneficjenta fundacji rodzinnej, wówczas do art. 26 powinien być dodany punkt 3) fundacja, o której mowa w ustawie o fundacjach.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. Beneficjentem może być: 1) osoba fizyczna (także nienarodzona), 2) organizacja pożytku publicznego, o której mowa w przepisach o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, 3) fundacja, o której mowa w ustawie o fundacjach lub 4) inna fundacja rodzinna.</p>
14.	Art. 27	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Zmiana uprawnień beneficjentów. Zmiana uprawnień beneficjentów możliwa jest przez fundatora za jego życia. Brak jest mechanizmu zmiany uprawnień beneficjentów po śmierci fundatora. Proponujemy aby kwestia ta mogła być uregulowana w statucie.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. Dodanie zdania drugiego: Statut może określać podmiot uprawniony oraz tryb wykonania uprawnienia fundatora po jego śmierci.</p>
15.	Art. 28	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Uprawnienia beneficjentów. W projekcie nie została przewidziana możliwość przyznania uprawnień osobistych beneficjentom. Taka potrzeba może pojawiać się szczególnie w fundacjach rodzinnych zakładanych przez więcej niż jednego fundatora, której beneficjentami będą osoby pochodzące z różnych rodzin. Wówczas w celu redukcji ryzyka możliwych konfliktów może wystąpić potrzeba przyznania uprawnienia osobistego, jak np. prawo do powoływania lub odwoływania jednego członka zarządu lub rady protektorów, większa liczba głosów na zgromadzeniu beneficjentów.</p> <p>To rozwiązanie znane jest już dzisiaj z art. 174 k.s.h.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. Dodanie ust. 4 Statut może przewidywać szczególne uprawnienia beneficjentów, w szczególności dotyczące prawa powoływania i</p>

			<i>odwoływania członków organów, liczby głosów na zgromadzeniu beneficjentów lub sposobu uczestnictwa w podziale majątku fundacji rodzinnej w razie jej likwidacji.</i>
16.	Art. 29	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Uzależnienie wypłaty świadczeń od sytuacji finansowej fundacji. Proponowane rozwiązanie wprowadza obowiązek nakładany na zarząd fundacji rodzinnej aby wstrzymać wypłaty dla beneficjentów w zależności od sytuacji finansowej fundacji rodzinnej. Ponieważ projekt posługuje się pojęciami nieostrymi („uzależnione od bieżącej sytuacji finansowej fundacji rodzinnej”, „do czasu poprawy sytuacji finansowej fundacji rodzinnej”), to oznacza to zagrożenie dla egzekwowania wiarygodności przez beneficjentów. Zarząd fundacji może oceniać bowiem, że sytuacja finansowa fundacji nie pozwala na wypłatę świadczenia, podczas gdy beneficjent może mieć na ten temat odmienne zdanie. Proponujemy usunięcie tego przepisu i pozostawienie ogólnie obowiązujących regulacji wynikających z kodeksu cywilnego (art. 58, art. 527) oraz prawa upadłościowego. Alternatywnie, wprowadzenie obowiązku uzyskania zgody zgromadzenia beneficjentów lub rady protektorów na wstrzymanie świadczeń dla beneficjentów. Gdyby wolą fundatora było wyłączenie obowiązku uzyskania zgody, to takie postanowienie mogłoby znaleźć się w statucie.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. Wykreślenie art. 29 lub alternatywnie wprowadzenie przepisu uzależniającego wstrzymanie świadczeń od zgody organu wskazanego w statucie.</p>
17.	Art. 30	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Kolejność zaspokajania roszczeń. Projekt przewiduje pierwszeństwo roszczeń alimentacyjnych przed roszczeniami beneficjentów fundacji rodzinnej. Proponujemy usunięcie tego przepisu, ponieważ kwestia kolejności zaspokajania roszczeń w przypadku egzekucji została już uregulowana w art. 1025 kodeksu postępowania cywilnego oraz w art. 342 prawa upadłościowego.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. Wykreślenie art. 30</p>
18.	Art. 31	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Miarkowanie i zawieszenie świadczeń dla beneficjentów. Proponujemy, żeby wprowadzić obowiązek zapłaty odsetek ustawowych od opóźnionego świadczenia.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. Dodanie zdania trzeciego do art. 31. Za czas zawieszenia biegu terminu spełnienia świadczeń beneficjentowi przysługują odsetki ustawowe od wartości wstrzymanego świadczenia.</p>
19.	Art. 32	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Zrzeczenie się prawa beneficjenta. Proponujemy doprecyzowanie, że prawa beneficjenta są nieprzenaszalne.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. Uprawnienia beneficjenta są niezbywalne.</p>

20.	Art. 33	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Prawo dostępu do informacji. Z projektu wynika, że beneficjenci będą uprawnieni do przeglądania sprawozdania finansowego. Ustawa nie przewiduje zmiany w ustawie o rachunkowości. Oznacza to, że nie została przewidziana inna podstawa prawna do sporządzania przez fundację rodzinną sprawozdania finansowego. Projekt ogranicza się do wprowadzenia obowiązku prowadzenia ewidencji dotyczącej mienia otrzymanego od fundatorów (art. 73 projektu). Dodatkowo, art. 33 ust. 3 przewiduje możliwość „utajnienia” dokumentów fundacji rodzinnej. W związku z powyższym nie jest jasne, jaki mógłby być zakres tego „utajnienia.”</p> <p>Uwaga techniczna. Doprecyzowania wymaga kwestia obowiązków sprawozdawczych fundacji rodzinnej, w tym obowiązku lub braku obowiązku stosowania ustawy o rachunkowości, składania sprawozdania do rejestru fundacji rodzinnych. W razie przyjęcia propozycji umożliwienia prowadzenia działalności gospodarczej oraz dokonywania wpisu fundacji do KRS, wówczas kwestie sprawozdawcze wynikałyby z obowiązującej ustawy o rachunkowości, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.</p>
Uwagi do rozdziału 7-11 (Organy fundacji rodzinnej, Audyt, Kontrola sądowa i administracyjna, Rozwiązanie i likwidacja fundacji rodzinnej, Przepis karny)			
21.	Art. 35 ust. 3	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Kadencja członka organu. Projekt przewiduje, że kadencja członków organów jest liczona w pełnych latach obrotowych. Brakuje w art. 22 projektu wskazania, że statut określa rok obrotowy fundacji rodzinnej oraz tego, że pierwszy rok obrotowy może trwać krócej lub dłużej niż 12 miesięcy. Do rozważenia pozostaje moment wygaśnięcia kadencji członka zarządu fundacji rodzinnej. Przykładowo w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu (art. 202 k.s.h.). Takie rozwiązanie jest powiązane z terminem na sporządzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy – kadencja zarządu upływa bowiem dopiero po sporządzeniu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za ostatni rok obrotowy.</p>
22.	Art. 38 ust. 2	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Wymóg kworum. Projekt przewiduje, że uchwały organów fundacji rodzinnej zapadają wyłącznie w razie spełnienia wymogu kworum. Takie zastrzeżenie jest zbyt daleko idące. Dla porównania kodeks spółek handlowych przewiduje wymóg kworum wyłącznie do uchwał o doniosłym charakterze prawnym. Wymóg kworum w sytuacji czasowego braku możliwości pełnienia funkcji (np. izolacja z powodu choroby zakaźnej) lub w przypadku znacznej liczby osób (np. liczba członków zgromadzenia beneficjentów w 3 pokoleniu po fundatorze) może doprowadzić do paraliżu organów. Wymóg kworum</p>

			<p>powinien dotyczyć wyłącznie tak istotnych kwestii mających miejsce po śmierci fundatora jak rozwiązanie fundacji rodzinnej, zmiana statutu fundacji rodzinnej, zmiana uprawnień beneficjentów oraz spraw ustalonych w statucie</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. „Organ podejmuje uchwały niezależnie od kworum, chyba, że ustawa lub statut stanowi inaczej.”</p>
23.	Art. 38 ust. 5	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Zasada jeden człowiek jeden głos. Projekt wprowadza zasadę, że każdy członek organu może mieć wyłącznie jeden głos. Takie zastrzeżenie jest niefunkcjonalne, bowiem wolą fundatora może być wskazanie, że niektórzy członkowie organów mają mieć większą siłę głosu niż inni (szczególnie na zgromadzeniu beneficjentów). Zagadnienie to może mieć istotne znaczenie w razie zakładania fundacji przez więcej niż jednego fundatora, jak również w przypadku chęci powierzenia większej odpowiedzialności i decyzyjności za losy fundacji rodzinnej niektórym członkom rodziny (np. wskazanie, że z 3 dzieci, najstarsze będzie mieć więcej głosów na zgromadzeniu beneficjentów niż jego młodsze rodzeństwo). Stąd kwestia liczby głosów przysługujących członkowi organu powinna odzwierciedlać wolę fundatora, a nie wynikać z ustawy.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. „Każdemu członkowi organu przysługuje jeden głos, chyba że statut stanowi inaczej.”</p>
24.	Art. 42	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Skład zarządu. Projekt przewiduje, że beneficjenci mogą stanowić maksymalnie połowę członków zarządu. Proponujemy zniesienie tego ograniczenia. To czy beneficjenci mogą być członkami zarządu oraz czy konieczne będzie zaangażowanie do zarządu osób spoza kręgu beneficjentów powinno zależeć wyłącznie od woli fundatora. Obowiązek wprowadzenia osób trzecich (obcych z punktu widzenia członków rodziny) do zarządzania całym majątkiem rodziny (w tym np. prywatnym domem) może stanowić jedną z głównych przeszkód w zakładaniu fundacji rodzinnych.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. ust. 2 Statut może przewidywać, że beneficjent nie może być członkiem zarządu lub ograniczać liczbę członków zarządu będących beneficjentami.</p>
25.	Art. 48	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Obowiązek ustanowienia rady protektorów. W sytuacji, w której w fundacji rodzinnej jest więcej niż 25 beneficjentów obowiązkowe jest powołanie rady protektorów. W toku funkcjonowania fundacji może mieć miejsce sytuacja, w której beneficjentów przybywa (np. narodziny kolejnych członków rodziny). Konieczne byłoby wówczas przewidzenie kto, w jakim trybie oraz w jakim terminie dokonuje zmiany statutu i powołania członków do rady protektorów. Do rozważenia czy rada protektorów powinna być utrzymana w</p>

			<p>razie spadku liczby beneficjentów poniżej 25.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. <i>Dodanie art. 48 ust. 3 Zarząd zwoła zgromadzenie beneficjentów w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym powziął informację o przekroczeniu liczby beneficjentów powyżej 25 celem dokonania zmiany statutu oraz wyboru członków rady protektorów, chyba że statut stanowi inaczej.</i> <i>Dodanie art. 48 ust. 4 W razie spadku liczby beneficjentów poniżej 25 art. 48 ust. 3 stosuje się odpowiednio.</i></p>
26.	Art. 51	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Skład rady protektorów. Projekt przewiduje, że beneficjenci mogą stanowić maksymalnie połowę członków rady protektorów. Proponujemy zniesienie tego ograniczenia. To czy beneficjenci mogą być członkami rady protektorów oraz czy konieczne będzie zaangażowanie do rady protektorów osób spoza kręgu beneficjentów powinno zależeć wyłącznie od woli fundatora.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. ust. 2 Statut może przewidywać, że beneficjent nie może być członkiem rady protektorów lub ograniczać liczbę członków rady protektorów będących beneficjentami.</p>
27.	Art. 54	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Zakaz łączenia funkcji. Zakaz łączenia funkcji członka zarządu oraz rady protektorów jest zasadny. Pod rozważę poddajemy możliwość czasowego delegowania członka rady protektorów do pełnienia funkcji w zarządzie na wzór art. 383 k.s.h.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. Dodanie ust. 2. Członek rady protektorów może czasowo, przez okres nie dłuższy niż trzy miesiące zostać oddelegowany do wykonywania czynności członków zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności.</p>
28.	Art. 60	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Audyt. Projekt ustawy przewiduje obowiązek prowadzenia audytu fundacji rodzinnej. Audyt miałby dotyczyć prawidłowości, rzetelności oraz zgodności z prawem, celami oraz dokumentami fundacji rodzinnej. Audyt miałby być prowadzony przez biegłego rewidenta, doradcę podatkowego, radcę prawnego lub adwokata.</p> <p>Proponujemy następujące zmiany w projektowanej regulacji:</p> <p>a) Inne określenie przedmiotu badania. Jeżeli fundacja rodzinna miałaby być zobowiązana do sporządzania sprawozdania finansowego, wówczas przedmiotem audytu powinno być sprawozdanie finansowe na zasadach określonych w art. 64 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości. Jeżeli fundacja rodzinna nie miałaby obowiązku sporządzania sprawozdania finansowego,</p>

			<p>wówczas przedmiotem audytu powinna być weryfikacja prawidłowości gospodarowania mieniem fundacji oraz wypłat dla beneficjentów. Zaproponowany przedmiot badania jest zbyt szeroki i nieprecyzyjny.</p> <p>b) Inne określenie podmiotu uprawnionego do badania w celu zapewnienia jego niezależności – doradca podatkowy, radca prawny oraz adwokat nie są tymi zawodami zaufania publicznego, które mają kompetencje do prowadzenia niezależnej kontroli w zakresie zarządzania aktywami. Możliwość prowadzenia audytu fundacji powinna być ograniczona wyłącznie do biegłych rewidentów oraz firm audytorskich w rozumieniu ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym. Należy pamiętać, że audyt może przebiegać w kontekście konfliktu między samymi beneficjentami a także z organami fundacji.</p> <p>c) Określenie standardu i metodologii badania – w przypadku zmiany przedmiotu badania na badania sprawozdania finansowego ustawa o rachunkowości oraz ustawa o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym zawiera szczegółowe regulacje dotyczące przeprowadzania takiego audytu. Jeżeli przedmiotem badania byłyby kwestie związane z prawidłową gospodarką lub kwestie wskazane obecnie w projekcie ustawy, wówczas ograniczenie możliwości przeprowadzenia audytu wyłącznie do biegłych rewidentów oraz firm audytorskich miałyby następujące korzyści: (1) konieczność prowadzenia audytu zgodnie z Międzynarodowym Standardem Usług Atestacyjnych 3000, (2) konieczność spełniania przez biegłego wymogów etycznych, (3) obowiązywanie zasad ochrony podmiotu badanego w razie konfliktu interesów z biegłym, (4) obowiązywanie zasad odpowiedzialności cywilnej biegłego za przeprowadzone badanie</p> <p>d) Obowiązek zawiadomienia sądu przez audytora – uważamy, że w przypadku ewentualnych nieprawidłowości w prowadzeniu gospodarki mieniem fundacji, podmiotem który ma interes prawny w tym, żeby zawiadamiać o tym sąd rejestrowy jest beneficjent. Nie ma uzasadnienia, dla którego audytor (osoba obca) miałaby zawiadamiać o nieprawidłowościach sąd rejestrowy. Takich wymogów nie stawia się przed audytorami badającymi spółki (w tym spółki notowane na giełdzie), dlatego wymóg ten jest nadmiarowy.</p> <p>e) Audyt powinien być obligatoryjny jedynie dla fundacji o wartości aktywów równoważność co najmniej 2.500.000 euro. Ponieważ fundacja rodzinna może nie zatrudniać pracowników (poza nieliczną obsługą) oraz nie osiągać przychodów co najmniej 5.000.000 euro, stąd istotnym kryterium jest jedynie wartość aktywów.</p>
--	--	--	--

			<p>Proponowane brzmienie przepisu.</p> <p><u>Wariant 1:</u> Sprawozdanie finansowe fundacji rodzinnej podlega badaniu na zasadach określonych w ustawie o rachunkowości, jeżeli wartość aktywów fundacji na dzień bilansowy w poprzednim roku obrotowym wyniosła co najmniej równowartość 2.500.000 euro, a w odniesieniu do pierwszego roku obrotowego, jeśli wartość wniesionego do fundacji majątku wyniosła co najmniej równowartość 2.500.000 euro</p> <p><u>Wariant 2:</u> W terminie trzech miesięcy od sporządzenia sprawozdania finansowego fundacji rodzinnej biegły rewident lub firma audytorska w rozumieniu ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym wybrany przez zgromadzenie beneficjentów albo radę protektorów, jeżeli statut tak stanowi, dokonuje badania prawidłowości i rzetelności gospodarowania mieniem fundacji. Biegły rewident lub firma audytorska przedkłada raport oraz opinię z badania zarządowi, radzie protektorów oraz zgromadzeniu beneficjentów.</p> <p>Usunięcie w art. 64 ust. 4 „oraz rejestr fundacji rodzinnych.”</p>
29.	Art. 63, art. 64 oraz art. 65	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Rozwiązanie fundacji rodzinnej. Projekt przewiduje cztery przypadki rozwiązania fundacji rodzinnej. W naszej ocenie dwa z nich są kontrowersyjne:</p> <ol style="list-style-type: none">Rozwiązanie fundacji rodzinnej na mocy uchwały zarządu. Zarząd nie jest organem, który powinien decydować o rozwiązaniu fundacji rodzinnej. Jedynym organem, który powinien mieć taką kompetencję jest zgromadzenie beneficjentów. W tym kontekście niezrozumiałe jest dlaczego uchwała zgromadzenia beneficjentów miałaby być podejmowana jednomyślnie oraz po spełnieniu dodatkowych wymagań (wykazania istotnej zmiany sytuacji ekonomicznej i dalszej niecelowości kontynuowania fundacji rodzinnej), podczas gdy zarząd mógłby rozwiązać fundację rodzinną bez informowania o tym beneficjentów i bez konieczności wykazywania takich okoliczności. Proponujemy usunięcie uprawnienia zarządu do rozwiązania fundacji rodzinnej oraz zmianę w sposobie wykonania tego uprawnienia przez zgromadzenie beneficjentów.Rozwiązanie fundacji przez sąd rejestrowy w przypadku zarządzania fundacją rodzinną w sposób oczywiście sprzeczny z jej celem lub interesami beneficjentów. Brakuje w tym rozwiązaniu przesłanek do podjęcia takiej decyzji przez sąd. Proponujemy zastosowanie analogicznej regulacji jak art. 271 k.s.h. <p>Ponadto przyczyną rozwiązania fundacji rodzinnej z mocy prawa powinien być brak jej beneficjentów.</p> <p>Likwidatorami powinni być członkowie zarządu, chyba, że statut lub uchwała</p>

			<p>zgromadzenia beneficjentów wskazuje inne osoby.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. <i>Usunięcie art. 62 ust. 1 pkt 2 i wprowadzenie nowego ust. 3 „Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1, sąd może wyrokiem orzec o rozwiązaniu fundacji rodzinnej:</i> 1) na żądanie beneficjenta lub członka organu, jeżeli zadania fundacji rodzinnej zostały spełnione, upłynął okres na jaki został powołana fundacja rodzinna, dalsza realizacja celów fundacji rodzinnej jest niemożliwa lub nadmiernie utrudniona, a usunięcie przeszkód nie może nastąpić bez konieczności poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów, jak również w przypadku zarządzania fundacją w sposób oczywiście sprzeczny z jej celem oraz interesem beneficjentów; 2) na żądanie oznaczonego w odrębnej ustawie organu państwowego, jeżeli działalność fundacji rodzinnej naruszająca prawo zagraża interesowi publicznemu.” <i>Zmiana art. 62 ust. 1 pkt 3 „zgromadzenie beneficjentów podejmie uchwałę większością dwóch trzecich głosów.”</i> <i>Usunięcie art. 63 ust. 1 pkt 4</i> <i>Usunięcie art. 63 ust. 3</i> <i>Usunięcie art. 64 – szczególnie w kontekście drugiej części przepisu, która przewiduje możliwość rozwiązania fundacji w razie wykrycia przez audytora (np. adwokata) nieprawidłowości zagrażających stanowi aktywów. Należy jeszcze raz podkreślić, że doradcy podatkowi, radcowie prawni oraz adwokaci nie są osobami, które powinny wypowiadać się o zarządzaniu aktywami, ponieważ nie mają w tym zakresie odpowiednich kompetencji.</i> <i>Dodanie art. 62 ust. 1 pkt 5) brak jest beneficjentów</i> <i>Zmiana art. 65 „Likwidatorami są członkowie zarządu, chyba że statut lub uchwała zgromadzenia beneficjentów stanowi inaczej.”</i></p>
Uwagi do zmian dot. dziedziczenia (Ustawa – Kodeks cywilny)			
30.	Art. 70	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Płatność zachowku. Projekt wprowadza zmianę w zasadach wypłaty zachowku w razie, gdy w skład spadku wchodzi przedsiębiorstwo oraz przy uwzględnieniu sytuacji osobistej i majątkowej uprawnionego do zachowku oraz obowiązane do pokrycia lub uzupełnienia zachowku. Katalog ten powinien być rozszerzony o sytuację, w które w skład spadku wchodzi udziały, akcje lub ogół praw i obowiązków w spółkach z uwzględnieniem typu oraz wartości praw wchodzących w skład spadku. Przykładowo, akcje w spółkach notowanych na giełdzie mogą być spieniężone w stosunkowo krótkim terminie, podczas gdy ogół praw i obowiązków w spółce osobowej może mieć istotną</p>

			<p>wartość, ale być niezbywalny z uwagi na postanowienia umowy spółki.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. <u>Dodanie punktu 3 do § 1 projektowanego art. 997¹ kodeksu cywilnego „typu, ilości i wartości ogółu praw i obowiązków, udziałów lub akcji w spółkach prawa handlowego oraz potrzeby zapewnienia wykonywania działalności lub kontroli nad wykonywaną działalnością przy wykorzystaniu tych praw.”</u> <u>Dodanie § 5 do projektowanego art. 997¹ kodeksu cywilnego „Obowiązany do zaspokojenia roszczenia z tytułu zachowku, który otrzymał ogół praw i obowiązków, udziały lub akcje i zbył te prawa przed upływem pięciu lat od chwili jego otrzymania, jest obowiązany uprawnionemu z tytułu zachowku, któremu przypadł niższy zachówek, wydać korzyści uzyskane z jego obniżenia.”</u></p>
Uwagi do zmian podatkowych (Ustawa o podatku od spadków i darowizn, Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych, Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych, Ordynacja podatkowa, Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu)			
31.	Art. 71	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Zwolnienie świadczeń dla beneficjentów. Projekt przewiduje zwolnienie świadczeń dla beneficjentów w grupie „zerowej” oraz opodatkowanie świadczeń dla beneficjentów z innych grup podatkiem od spadków i darowizn przy zastosowaniu stawki 19%. Popieramy pomysł oparcia opodatkowania wypłat dla beneficjentów o podatek od spadków i darowizn i w odniesieniu do pokrewieństwa z fundatorem, przy czym uważamy, że stawki podatku powinny być takie same, jak są obecnie. Dla przypomnienia: (i) grupa 1 – stawki: 3%, 5% i 7%, (ii) grupa 2 – stawki: 7%, 9% i 12%, (iii) grupa 3 – stawki: 12%, 16% i 20%. Taki mechanizm będzie spójny z sytuacją porównywalną, tj. taką gdyby fundator zdecydował się przekazać osobom z ww. grup majątek darowizną. Nie ma aksjologicznego uzasadnienia dlaczego przykładowo przekazanie mieszkania teściom ma być opodatkowane stawką do 7%, a przekazanie środków pieniężnych z fundacji rodzinnej dla teściów na zakup nieruchomości stawką 19%.</p> <p>Projekt przewiduje ponadto, że nabycie świadczeń w innej formie od fundacji rodzinnej (np. nieodpłatne użyczenie nieruchomości) ma zostać wycenione do wartości rynkowej, a spełnienie tego świadczenia ma być uzależnione od zapłaty podatku przez beneficjenta. Jest to rozwiązanie niefunkcjonalne i wypaczające ideę fundacji rodzinnej. Przykładowo, jeżeli wolą fundatora wynikającą z obyczaju społecznego i zobowiązania alimentacyjnego do wsparcia najbliższej rodziny małżonka (choćby z pobudek</p>

			<p>moralnych) byłoby, aby jego teściowie mogli mieszkać w domu rodzinnym, to takie prawo musiałyby zostać przez zarząd fundacji rodzinnej wycenione i następnie prawo do korzystania z tego domu musiałyby być uzależnione od tego, czy teściowie fundatora zapłacą zaliczkę na podatek. W razie braku płatności powinni zostać wyrzuceni z domu. Celem ustawy jest m.in. pokrywanie kosztów utrzymania beneficjenta (art. 3 ust. 1 projektu), stąd proponujemy, aby wprowadzić zwolnienie przedmiotowe polegające na tym, że wszelkie świadczenia polegające na prawie do nieodpłatnego korzystania z rzeczy (nieruchomości, samochód, itp.) na cele osobiste byłyby zwolnione z podatku.</p> <p>Dodatkowo, proponujemy, żeby krąg grupy zerowej został poszerzony o osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym.</p> <p>Powyższe kwestie mają charakter kluczowy z punktu widzenia możliwości wykorzystania fundacji rodzinnej przez przedsiębiorców. Pozostawienie obecnych regulacji oznacza, że w przypadku dalszej rodziny (np. teściów, synową, zięcia, itd.) 47% wypracowanego zysku miałyby zostać zapłacone w formie podatków!</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. <i>Zmiana projektowanego art. 4c ust. 1 „Zwalnia się od podatku nabycie świadczenia fundacji rodzinnej przez małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę fundatora, osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z fundatorem oraz przez fundatora, jeżeli przedmiotem świadczenia jest mienie wniesione do fundacji przez tego fundatora.</i> <i>Dodanie ust. 3 w projektowanym art. 4c „Zwalnia się od podatku świadczenie polegające na przekazaniu przez fundację rodzinną na rzecz jej beneficjenta prawa do nieodpłatnego korzystania z rzeczy lub prawa na cele osobiste.</i> <i>Usunięcie projektowanego art. 15 ust. 2a</i> <i>Usunięcie projektowanego art. 18a ust. 2 pkt 4 lit. b</i></p>
32.	Art. 74	Inicjatywa Firm Rodzinnych	<p>Opodatkowanie fundacji rodzinnej podatkiem CIT. Projekt zakłada opodatkowanie fundacji rodzinnej 19% podatkiem CIT. Jednocześnie projekt nie zakłada możliwości skorzystania przez fundację rodzinną ze „zwolnienia dywidendowego”, z którego to zwolnienia mogą korzystać spółki. Ponieważ założeniem projektodawcy jest to, żeby głównym składnikiem majątku fundacji były udziały lub akcje w spółkach kapitałowych, które prowadzą działalność gospodarczą, to niezrozumiałe jest dlaczego takie zwolnienie nie miałyby przysługiwać fundacji rodzinnej, podczas gdy w zbliżonej funkcjonalnie strukturze holdingu takie zwolnienie występuje.</p>

			<p>Dodatkowo z projektu wynika, że fundacja rodzinna, do której fundator wniósł ogół praw i obowiązków komplementariusza w spółce komandytowej mogłaby skorzystać z mechanizmu kredytu podatkowego, co jest rozwiązaniem dobrym i spójnym z tym, że ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych nie różnicuje możliwości skorzystania z kredytu podatkowego w zależności od formy prawnej komplementariusza.</p> <p>Kolejna kwestia to zagadnienie związane ze sprzedażą udziałów lub akcji w spółkach wniesionych jako wkład przez fundatora. Projekt ustawy nie przewiduje mechanizmu ustalania kosztu uzyskania przychodu w razie sprzedaży wniesionych udziałów lub akcji, co w konsekwencji oznaczałoby konieczność opodatkowania całego przychodu. Postulujemy wprowadzenie jednego z dwóch mechanizmów. Pierwszy polegałby na wykorzystaniu rozwiązania znanego z Alternatywnej Spółki Inwestycyjnej (art. 17 ust. 1 pkt 58a ustawy o CIT). Jest to zwolnienie przedmiotowe stosowane w razie sprzedaży udziałów lub akcji, które mogłoby zostać rozszerzone na fundację rodzinną. Drugim rozwiązaniem jest przyjęcie, że w razie sprzedaży udziałów, akcji lub ogółu praw i obowiązków kosztem uzyskania przychodów jest koszt, który mógłby zostać wykazany przez fundatora, gdyby fundator podjął decyzję o sprzedaży.</p> <p>Z projektu wynika, że fundacja rodzinna nie mogłaby skorzystać z obniżonej stawki CIT. Ponownie, porównując wykorzystanie fundacji rodzinnej oraz holdingu spółek, nie jest zrozumiałe, dlaczego w przypadku fundacji rodzinnej preferencyjna stawka podatku nie może być zastosowana, podczas gdy holding może korzystać z 9% stawki CIT.</p> <p>Powyższe kwestie mają charakter kluczowy z punktu widzenia możliwości wykorzystania fundacji rodzinnej przez przedsiębiorców. Pozostawienie obecnych regulacji oznacza, że bardziej opłacalne byłoby utworzenie holdingu, gdzie spółka matka byłaby zwolniona z podatku od dywidendy.</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu. <i>Usunięcie projektowanej zmiany ustawy o CIT w zakresie zmienionej treści art. 19 ust. 1b</i> <i>Rozszerzenie zmiany ustawy o CIT o art. 22 ust. 4c pkt 1 poprzez dodanie <u>oraz fundacji rodzinnych</u>.</i> <i>Rozszerzenie zmiany ustawy o CIT o art. 17 ust. 1 pkt 58 poprzez nadanie mu nowego brzmienia „dochody (przychody) alternatywnych spółek inwestycyjnych <u>lub fundacji rodzinnych</u> uzyskane (...)”</i> <i>Rozszerzenie zmiany ustawy o CIT o dodanie art. 15 ust. 1zf „W przypadku odpłatnego</i></p>
--	--	--	---

			<i>zbycia udziałów (akcji) lub ogółu praw i obowiązków w spółce wniesionych jako wkład do fundacji rodzinnej, koszt ustala się w wysokości w jakiej fundator mógłby ustalić koszt uzyskania przychodu w razie ich odpłatnego zbycia.”</i>
Uwagi do utworzenia rejestru fundacji rodzinnych (Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym, Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, reguła wydatkowa)			
33.	Art. 74	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Utworzenie nowego rejestru. Proponujemy posłużenie się istniejącym rejestrem w ramach Krajowego Rejestru Sądowego (zob. komentarze do art. 5).
Dodatkowe propozycje			
34.	Art. 13	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Przedsiębiorstwo jako przedmiot wkładu. Projekt zakłada, że przedmiotem wkładu do fundacji rodzinnej może być mienie w rozumieniu kodeksu cywilnego. Oznacza to, że przedmiotem wkładu do fundacji rodzinnej może być także przedsiębiorstwo. Z drugiej strony projekt przewiduje zakaz prowadzenia działalności gospodarczej. Jeżeli postulat o dopuszczeniu możliwości prowadzenia działalności gospodarczej nie zostałby uwzględniony, wówczas konieczne jest zapewnienie możliwości przekształcenia przedsiębiorstwa wniesionego jako wkład do fundacji w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Takie działanie musiałby odbywać się poprzez umożliwienie utworzenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, która następnie podlegałaby rejestracji w KRS. Koniecznym byłoby zapewnienie, że spółce z ograniczoną odpowiedzialnością powstałej w tym trybie przysługują wszelkie prawa i obowiązki przedsiębiorcy-fundatora (analogicznie do art. 584 ² k.s.h.). Podstawą do stworzenia tej regulacji mogłyby być przepisy art. 584 ¹ – 584 ¹³ k.s.h. Należy jednak zwrócić uwagę, że fundacja rodzinna może być utworzona w testamencie, stąd w razie przejścia przedsiębiorstwa na fundację rodzinną powinna powstawać automatycznie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, która stawałaby się właścicielem przedsiębiorstwa. W tym celu utworzenie fundacji rodzinnej, której składnikiem majątku byłoby przedsiębiorstwo powinno zawierać także załączniki w postaci dokumentów niezbędnych do utworzenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji (w szczególności umowa spółki).
35.	Inne	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Fundacja zagraniczna. W projekcie brak jest przepisów umożliwiających przejście majątku fundacji rodzinnej zagranicznej do fundacji rodzinnej polskiej. Możliwym rozwiązaniem jest umożliwienie zakładania fundacji rodzinnej także przez zagraniczną fundację rodzinną lub prywatną.
36.	Inne	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Brak podatku PCC. Brak jest zmiany dot. podatku od czynności cywilnoprawnych w zakresie opodatkowania przyjęcia statutu fundacji rodzinnej. Uważamy, że brak opodatkowania wkładów do fundacji rodzinnej podatkiem od czynności cywilnoprawnych

			jest słuszny, tym bardziej, że założenie fundacji jest czynnością prawną jednostronną.
37.	Inne	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Brak ograniczenia w liczbie założonych fundacji rodzinnych. Z projektu nie wynika, że prawo fundatora nie jest ograniczone do możliwości założenia jednej fundacji rodzinnej. Jest to słuszne, ponieważ mogą istnieć sytuacje, w których wskazane będzie założenie więcej niż jednej fundacji rodzinnej (np. jedna fundacja rodzinna dla pierwszej rodziny fundatora i kolejna dla drugiej rodziny fundatora). Proponujemy dodanie w przepisach ogólnych informacji, że fundator może założyć więcej niż jedną fundację rodzinną.
38.	Inne	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Opodatkowanie CIT przy braku możliwości prowadzenia działalności gospodarczej oraz opodatkowanie podatkiem VAT. Projekt zakłada, że fundacja rodzinna nie będzie mogła prowadzić działalności gospodarczej i jednocześnie przewiduje zasady dokonywania odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych wniesionych do fundacji rodzinnej, które stanowią koszt uzyskania przychodu. W związku z powyższym pojawia się wątpliwość, co jeszcze może być kosztem uzyskania przychodu, skoro fundacja rodzinna nie prowadzi działalności gospodarczej. Ponownie, przychód jest pojęciem związanym z podejmowaniem aktywności gospodarczej. Analogiczna wątpliwość dotyczy tego, czy fundacja rodzinna będzie traktowana, jako podatnik VAT oraz czy będzie jej przysługiwało prawo do odliczania zapłaconego podatku VAT.
Uwagi dot. uzasadnienia			
39.	Brak	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Brak
Uwagi dot. OSR			
40.	Brak	Inicjatywa Firm Rodzinnych	Brak

INICJATYWA FIRM RODZINNYCH
Al. Jerozolimskie 154
02-326 Warszawa
NIP: 525-242-77-81, REGON: 141402775

Dawid Rejmer

Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia
Inicjatywa Firm Rodzinnych